



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

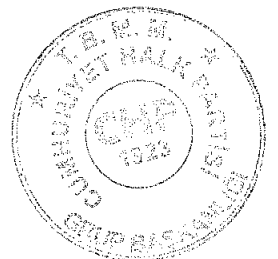
Grup Başkanlığı
Tarih : 27 Temmuz 2015
Sayı : 24

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması
Hakkında Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.


Namık Havutça
Balıkesir Milletvekili



TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİĞİ
28 Temmuz 2015
Numara:

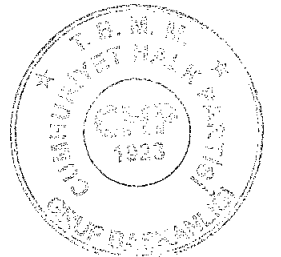
TBMM GENEL EVRAK
28 Temmuz 2015
No: 10844

GEREKÇE

İdarenin hukuki sorumluluğu idare işlevinden kaynaklanmakta, varlık nedeni de hizmet ve edim sunmak olarak kabul edilmektedir. İdare, hizmetten yararlanan, hizmete katılan veya hizmetten etkilenen kişi ile ilişkisini hukukun genel ilkeleri doğrultusunda hakkaniyet ve dürüstlüğü gözeterek hukuk çerçevesinde yürütmekle ve ortaya çıkan hak ihlallerini de mümkün olduğunca dava yoluna gidilmeden gidermekle yükümlüdür. Kimi zaman idarenin bilerek ve isteyerek yapmış olduğu fiiller, kimi zaman idare işlevini yerine getirirken iradesi dışında gerçekleşen olaylar, kimi zaman da hareketsiz kalması sonucunda meydana gelen bir takım fiili durumlar yani idari işlem ve eylemlerden ötürü hukuka aykırı durumlar oluşabilmekte ve davalar açılabilir. Aslolan, idarenin faaliyetlerinin hukuka uygun olmasını sağlamak ve hukuk düzeninin korunmasıdır.

Mevzuatımızda, idari işlem ve eylemlerden doğan durumlara karşı açılan davalarda, mahkeme, idarenin o işleminin hukuka açıkça aykırı olduğu ve telafi edilmesi imkânsız zararlar doğuracağının tespit edilmesi şartlarını birlikte aramaktadır. Mahkeme, hukuka aykırılığın ve zararların doğmasını önleyecek bir tedbir olarak "yürütmenin durdurulması" yoluna gitmektedir. İşlem ve eylemin niteliği, idare işlevinin yerine getirilmesi sırasında icra (veya tesis) edilip edilmediği, her bir olayda ayrı ayrı, idare hukuku ilke ve kuralları gözetilerek değerlendirildiği gibi idari işlemin uygulanmasında telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumu aranması çoğu zaman adaletin dağıtılmasında sorunlar yaratmakta, bu iki şartın birlikte gerçekleşmesinin yarattığı güçlüklerin yanı sıra, birliktelik şartı idarenin faaliyetlerinin hukuka uygun olması ve hukuk düzeninin korunması sağlamak amaçları ile de gelişmektedir.

Herkes medeni hak yükümlülüklerinin karara bağlanmasını bir yargı yerinden isteme hakkına sahiptir ve idarenin işlem ve eylemleri bu hakkın istisnası olamaz. Herkesin yargıdan yararlanması ve yargı kararlarının herkes için uygulanması, etkin bir yargısal korumanın, hukuk devletinin ve hukuki güvenlik ilkesinin de göstergesidir. Böylelikle, çelişkilerin ortadan kaldırılması esas olmalıdır.

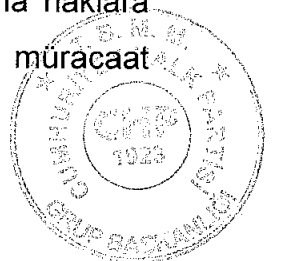


Anayasanın 125'inci maddesi "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır" denilerek idarenin işlem ve eylemlerinin hukuksal denetiminin yapılabilmesine olanak tanınmışsa da "İdarî işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idarî işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir" hükmü ile "birlikte" gerçekleşme şartını burada da hükmetmiştir. Bu hüküm ile uluslararası antlaşmalar ve uluslararası sözleşmelerle ters düşülmüştür. Oysa ki, hukukun evrensel ilkelerine göre özgürlükler asıl ve esas, yasaklar ve sınırlamalar ise istisnadır. 7/5/2004 tarih ve 5170 sayılı kanunun 7'inci maddesi ile 90'ıncı maddeye eklenen "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır" ifadesi ile uluslararası sözleşmeler; kanun üstü ve anayasa hükmü niteliği kazanmıştır. Bununla birlikte, 125'inci maddedeki beşinci fıkrasındaki hüküm uluslararası sözleşmelerle çelişmekte böylelikle iç hukukta uluslararası sözleşmelerin hükümleri geçerlilik kazanmaktadır. Öyleyse, Anayasa, 138'inci madde birinci fıkrada "hukuka uygun karar vermek"ten söz ederken, hukuku, sadece iç hukuk olarak değil, uluslararası hukukun da buna dahil olduğu şeklinde anlamak gerekir. Yani buradaki hukuk sadece iç hukuk değildir. Anayasa, 90'ıncı maddesinde öngörülen şekilde sözleşmeler usulüne uygun olarak yürürlüğe konmuşsa, bu sözleşme organının kararlarına uygun davranılması gerekir. Çünkü; her şeyden önce bir uluslararası sözleşme olmamasına rağmen bugün İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin bütün devletler üzerinde hukuki açıdan bağlayıcılık gücüne sahip olduğu kabul edildiği bilinmektedir. Bu nedenle de, İnsan Hakları Beyannamesinde aşağıdaki maddelerin mevzuatımız açısından bağlayıcılığı bulunmaktadır:

Madde 6- Herkes her nerede olursa olsun hukuk kişiliğinin tanınması hakkını haizdir.

Madde 7- Kanun önünde herkes eşittir ve farksız olarak kanunun eşit korumasından istifade hakkını haizdir. Herkesin işbu Beyannameye aykırı her türlü ayırdedici muameleye karşı ve böyle bir ayırdedici muamele için yapılacak her türlü kışkırtmaya karşı eşit korunma hakkı vardır.

Madde 8- Her şahsın kendine anayasa veya kanun ile tanınan ana haklara aykırı muamelelere karşı fiilli netice verecek şekilde milli mahkemelere müracaat hakkı vardır.

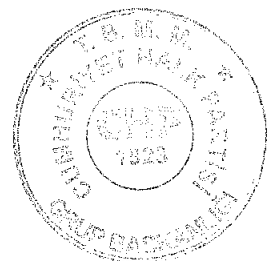


MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddede yer alan Danıştay veya idari mahkemelerinin, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının **birlikte** değil sadece **birinin** gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verebilmeleri amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.



**2577 SAYILI İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNUNUN BİR MADDESİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27'inci maddesi 2'inci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "birlikte" ibaresi kaldırılarak, yerine "birinin" ibaresi getirilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

